

איזון בין חובה וזכות

עמדות מנהלים* בכירים בישראל בנושא אחריות חברתית

סקר משותף לקסלמן וקסלמן PwC ולארגון מעלה - עסקים מנהיגים אחריות חברתית

Global CEO Survey הוא סקר עמדות שנתי של מנכ"לים ברחבי העולם, הנערך זה עשר שנים על-ידי הפירמה הבינלאומית לראיית חשבון וייעוץ עסקי PricewaterhouseCoopers (PwC). השנה, במיוחד עבור כנס מעלה לאחריות חברתית 2007, יזמו מחלקת ממשל תאגידי ואחריות תאגידית בקסלמן וקסלמן PwC וארגון מעלה, סקר המבוסס על שאלות מתוך Global CEO Survey, במטרה לבחון את עמדות המנהלים הבכירים במשק הישראלי בנושאי אחריות חברתית-סביבתית.

"ככל שהמצוקה תגבר, ככל שהנזק הסביבתי יגבר (וזוה מה שצפוי כי המודעות תגדל), גם העניין בנושא יגבר. האתגרים הם רבים והמטרה היא להבטיח לילדינו ולדורות הבאים מקום בטוח ונקי, המאפשר לחיות בכבוד ובאיכות חיים תרבותית, אקולוגית ומוסרית".
(מנכ"ל של חברת היי-טק גדולה)

הסקר בוצע על-ידי חברת Market-Watch בקרב מדגם של 300 החברות הגדולות בישראל. 60 יושבי ראש, מנכ"לים, סמנכ"לים ומנהלים העוסקים בתחומים רלוונטיים השיבו על השאלון, ובהם 37% מחברות הנסחרות במדד ת"א 100. 68% מהמשיבים הינם יושבי ראש או מנכ"לים. התשובות נותחו והשוו לתוצאות ה- Global CEO Surveys שנערכו ב 5 השנים האחרונות.

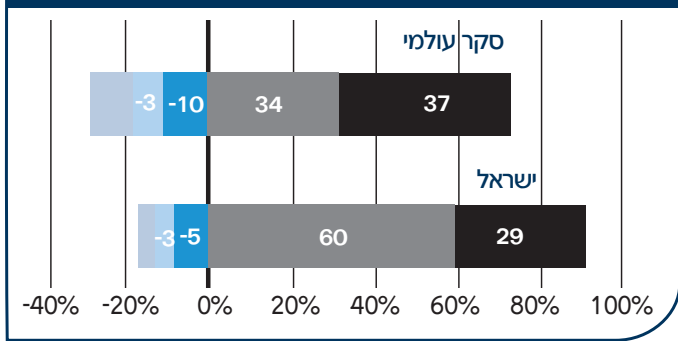
* הניסוח הוא בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד. הסקר נערך בקרב מנהלים ומנהלות, והאמור במסמך זה מתייחס לנשים ולגברים.

המנהלים הישראלים מכירים בחשיבות האחריות החברתית של עסקים

משתתפי הסקר מסכימים עם הטענה לפיה אחריות חברתית מהווה מרכיב חיוני לרווחיות של כל חברה (גרף 1). כמו כן, 89% טוענים שישקלו להקריב רווחים קצרי טווח לטובת שיפור הביצועים החברתיים-סביבתיים ו-82% אינם רואים בפעילות לשיפור האחריות החברתית של עסק, ככזו שנעשית בעיקרה לצורך יחסי ציבור. בכך דומות עמדותיהם של המנהלים הישראלים, לאלו של מקביליהם בעולם, ומלמדות על הבשלות של המשק הישראלי, בכל הקשור לעמדות מנהלים ביחס לתחום האחריות החברתית של עסקים.

גרף 1

באיזו מידה אתה מסכים / לא מסכים עם הטענה לפיה אחריות חברתית מהווה מרכיב חיוני לרווחיות של כל פירמה?

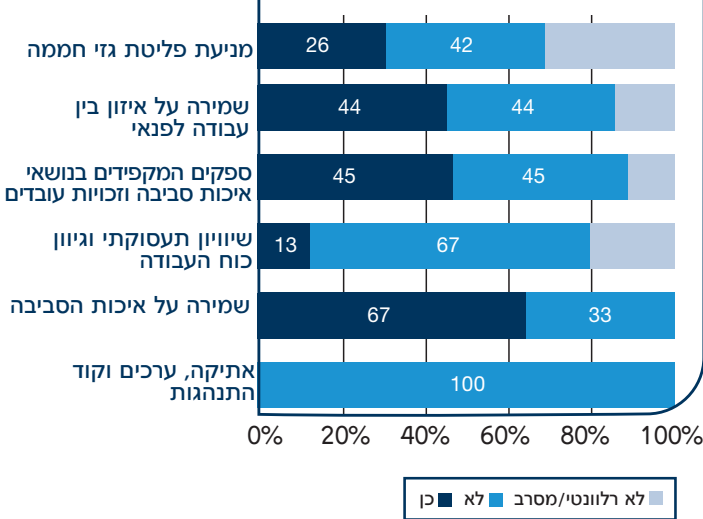
מסכים במידה רבה
מסכים במידה מסוימת
מתנגד במידה רבה
מתנגד במידה מסוימת / לא יודע

המנהלים הישראלים מאמינים באתיקה ובאיכות סביבה

גזי חממה ושיוויון תעסוקתי. נתון מפתיע לטובה הוא תשובתם של 50% ממשתתפי הסקר, לפיה בחברות אותן הם מנהלים, מתקיימת בחינה של הספקים גם לפי פרמטרים של זכויות עובדים ואיכות סביבה. כמחצית מקרב המשיבים שבחברתם לא מתקיימת בחינה כזו, צופים כי הנושא יטופל במהלך שלוש השנים הבאות.

גרף 3

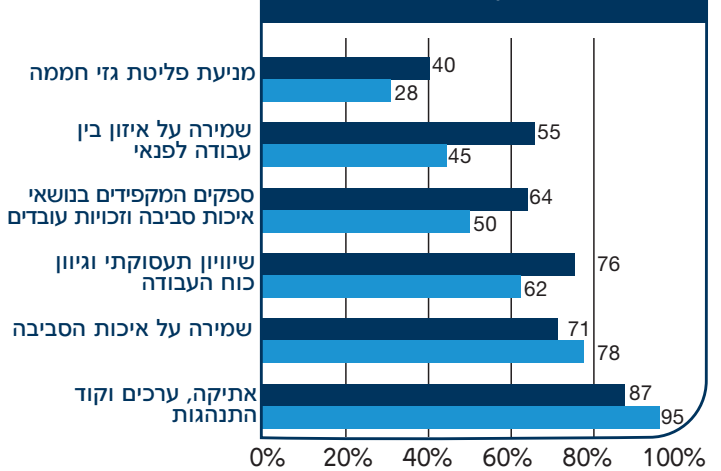
בין הנושאים שציננת לגביהם "לא" בשאלה הקודמת (גרף 2), אנא ציין, האם חברתך מתכוונת לטפל בנושאים אלה בשלוש השנים הקרובות - ניתן לבחור יותר מנושא אחד: חשוב להדגיש - היתוחים הסטטיסטיים בשאלה זו מבוססים לעיתים על מספר מצומצם ביותר של נשאלים, היות שהדגים כאן נלקח אך ורק מקרב המנהלים שענו "לא" על השאלה הקודמת.

"להערכתנו נושא איכות הסביבה הוא הנושא המרכזי שילך ועמיק בשנים הבאות, תוך הרחבה לכל שרשרת הערך".
(מנכ"ל של חברה תעשייתית גדולה)

גרף 2

מבין הנושאים הבאים, אנא ציין מה נמצא היום בטיפול על ידי החברה שלך - ניתן לבחור יותר מנושא אחד (בגרף מוצג שיעור הנשאלים שהשיבו שהחברה שלהם כן מטפלת בנושא הנדון)

ישראל | עולמי

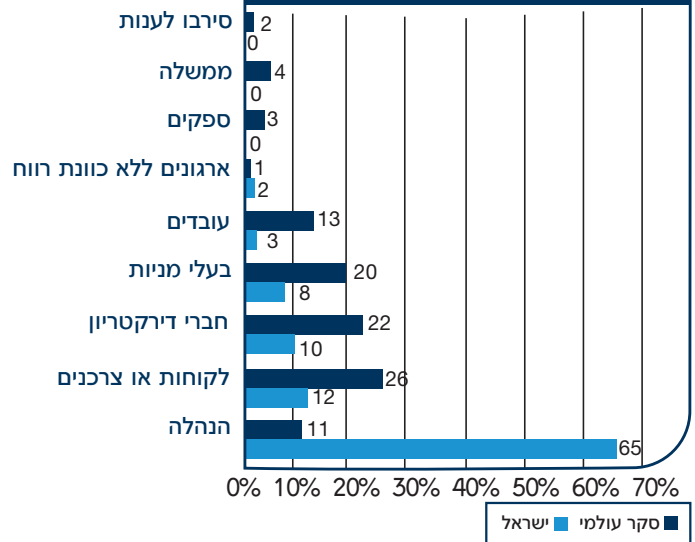
מי אחראי על האחריות החברתית של חברות בישראל?

בישראל אינם נוטים להקדיש משקל רב לדעתם של מחזיקי העניין, בעת שהם מנהלים את אחריותם החברתית. 65% ממשתתפי הסקר מעידים כי בחברה שלהם, ההנהלה היא הגורם החשוב ביותר בכל הקשור לקביעת מדיניות בנושאי אחריות חברתית. הרחק מאחור נמצאת דעתם של הלקוחות או הצרכנים, חברי הדירקטוריון ובעלי המניות. העובדים משפיעים עוד פחות והספקים אינם משפיעים כלל.

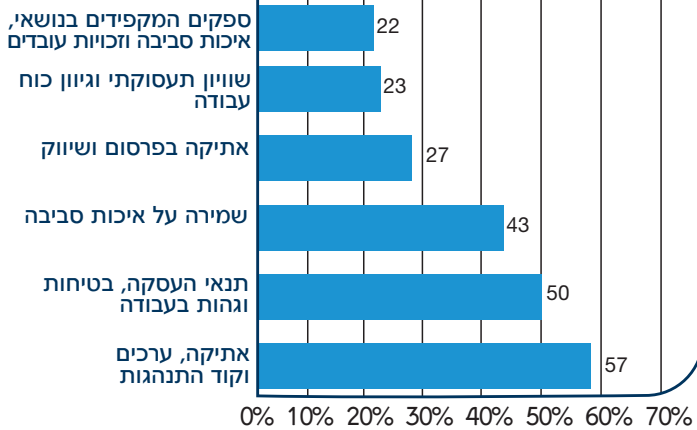
אחריות חברתית של תאגידים, משמעה, בעיקר, דיאלוג שוטף של תאגידים אלו עם מחזיקי העניין השונים שלהם - בעלי מניות, עובדים, לקוחות, צרכנים, ספקים ועוד. בסקר העולמי ניכרת חלוקה מאוזנת יחסית בין לקוחות וצרכנים, חברי דירקטוריון, בעלי מניות ואף עובדים והנהלה, כמי שדעתם משפיעה על מדיניות החברה בנושאים של אחריות חברתית (גרף 4 בעמוד הבא).

ממצאי הסקר שערכנו עולה, כי בניגוד למתרחש בעולם, מנהלים

מי מבין הבאים משפיע הכי הרבה על מדיניות החברה שלך בנושאים של אחריות חברתית?

אילו מהנושאים הבאים עלו בשנה האחרונה לדיון בדירקטוריון של החברה (בגרף מוצג שיעור הנשאלים שהשיבו שהנושא כן עלה לדיון בדירקטוריון בשנה האחרונה):

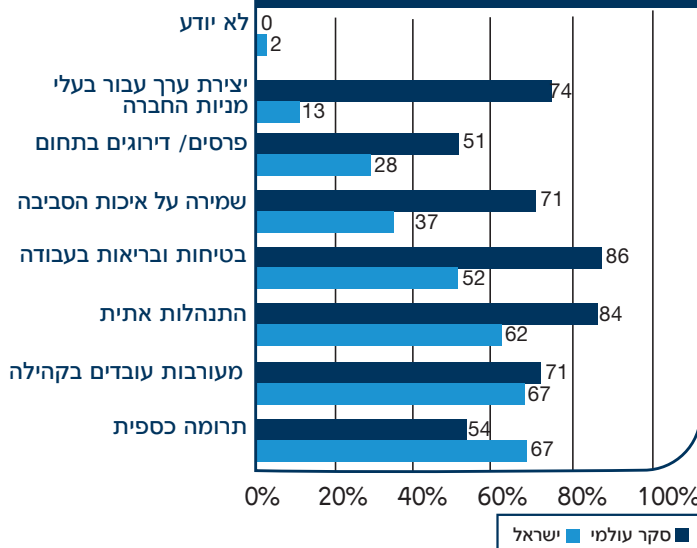

ניהול הסיכונים של החברות וניצול ההזדמנויות. יתר על כן, מתוצאות הסקר ניתן ללמוד כי רק כ-25% מבין הדירקטורים של חברות שלקחו חלק בסקר, דנו בשנה האחרונה בנושאי אחריות חברתית בשרשרת אספקה, שוויון תעסוקתי וגיוון כוחהעבודה ואתיקה בפרסום ושיווק (גרף 5). עמיתיהם מעבר לים של המנהלים הבכירים בישראל, יוכלו להעיד מנסיונם כי עד אשר הביצועים החברתיים-סביבתיים של התאגיד לא יובאו לדיון בדירקטוריון אחת לתקופה, הנושא לא יהפוך לחלק משגרת הניהול של החברה.

קבוצת מחזיקי עניין חשובה במיוחד לכל תאגיד באשר הוא, בכל הקשור באחריות חברתית, היא חברי הדירקטוריון. אף על פי כן, ניתן לראות כי הדירקטורים בחברות הישראליות עדיין אינם שותפים לדיון בנושאי האחריות החברתית. כך, בעוד ש 22% ממשתתפי הסקר הגלובלי מציינים כי חברי הדירקטוריון הם הגורם המשפיע בצורה המשמעותית ביותר על מדיניות האחריות החברתית שלהם, בישראל עומד נתון זה על 10% בלבד (גרף 4). מכאן ניתן ללמוד על כך שדירקטורים בישראל טרם הבינו את חשיבות הבקרה על הביצועים החברתיים-סביבתיים, כחלק מתהליכי

ומה מכל זה תורם למוניטין של הפירמה?

מבין התחומים הבאים, איזה מהם תורמים לדעתך באופן משמעותי למוניטין של החברה שלך כחברה אחראית חברתית? (ניתן לסמן יותר מתשובה אחת)

מנהלים בישראל העידו כי הם אינם חושבים שתהליך של שיפור הביצועים של תאגיד נעשה בעיקר למטרות יחסי הציבור שלו. עם זאת, להבנתם, תהליך כזה תורם בהחלט למוניטין של החברה. הסקר בחן איזה תחום פעילות לדעת המנהלים, תורם באופן משמעותי למוניטין של החברה כאחראית מבחינה חברתית (גרף 6). תשובות המנהלים הישראלים מלמדות על פער נוסף הקיים בין ישראל לעולם. ראשית, בניגוד לעמיתיהם בעולם, המנהלים בישראל לא רואים באחריות חברתית גורם המסייע ליצירת ערך עבור בעלי מניות החברה. יתר על כן, בעוד שהמנהלים שהשתתפו בסקר העולמי ייחסו את החשיבות הגבוהה ביותר לנושאי בטיחות ובריאות בעבודה ולא אתיקה בעסקים, כמשפיעים על המוניטין של הפירמה, המנהלים בישראל ייחסו את החשיבות הגבוהה ביותר לנושא מעורבות עובדים בקהילה ולנושא התרומה הכספית.

הבדל זה בין ממצאי הסקרים מלמד על כך שעדיין נותרה דרך משמעותית לצעוד בה, עד אשר נגיע לשלב שבו אחריות חברתית תאומץ כגישה עסקית כוללת.

“האתגר- ליצור אוירה עסקית שאינה תומכת בעשיית עסקים עם חברות שאינן מזוהות עם פעילות בתחום האחריות החברתית.”
(דירקטור של חברה ציבורית גדולה בישראל)

אז מה מצאנו?

החשיבות שהם מייחסים לנושא, לבין ההתנהלות היומיומית של מנהלים אלו. פער זה משקף את השלב המוקדם בהתפתחות בו נמצאות החברות הישראליות, בכל הקשור לניהול אחריות חברתית. עם זאת, אנו עדים בתקופה האחרונה לעניין הולך וגובר בתחום. לפיכך, אנו בטוחים שבשנים הקרובות, המשק הישראלי ישכיל לבצע קפיצת מדרגה משמעותית בכל הקשור לניהול האחריות החברתית. בכדי לעשות זאת, הנושא חייב להפוך לחלק בלתי נפרד מתהליכי הניהול השוטפים של החברות. יתר על כן, הביצועים החברתיים-סביבתיים חייבים להימדד מדי תקופה ולהמצא על סדר היום של הדיקטוריונים של תאגידים ישראליים.

בדומה לעמיתיו בעולם, המנהל הישראלי מייחס חשיבות רבה לנושא אחריות חברתית, ואף מוכן לשקול הקרבת רווחים קצרי טווח לטובת שיפור הביצועים החברתיים-סביבתיים. על אף זאת, המנהל הישראלי אינו חושב שאחריות חברתית במובנה הכולל, קשורה ביצירת ערך עבור בעלי המניות, בעוד שהקדשת משאבים לתרומה כספית ומעורבות בקהילה, נתפסת כהשקעה המשתלמת ביותר במונחי המוניטין של הפירמה. כמו כן, המנהל הישראלי טרם הפנים את חשיבות הדיאלוג עם מחזיקי העניין, כבסיס לניהול הביצועים החברתיים-סביבתיים שלו, והדיקטוריון בחברות הישראליות, מעורב הרבה פחות ממקבילו בעולם בניהול האחריות החברתית. ממצאים אלו מלמדים על הפער הקיים בישראל בין ההבנה של המנהלים את תחום האחריות החברתית ומידת

"האתגר המשמעותי הינו בתוספת עלויות כתוצאה מאימוץ מדיניות לאחריות חברתית כהשקעה לטווח הארוך. להערכתי הלחץ הציבורי של לובי הצרכנים, יחייב חברות לאמץ ולפעול בנושא מדיניות לאחריות חברתית מחשש לפגיעה במניות" (מנכ"ל של חברה תעשייתית גדולה)

על מעלה

"מעלה", הינו ארגון הגג המקצועי המוביל של עסקים-עמיתים המחוללים שינוי בתחום האחריות התאגידית (Corporate Responsibility) בישראל. הארגון מוביל תהליכים של פיתוח ויישום אסטרטגיות של אחריות תאגידית (פעילות עסקית המשלבת ערכים חברתיים, סביבתיים ואתיים) כגישה עסקית. בצד פעילות מעלה בישראל, פועל הארגון כחלק מרשת עולמית של ארגוני עסקים.

מעלה מתפעלת (משנת 2003) את "דירוג מעלה" המדרג חברות ציבוריות ופרטיות בישראל, על פי מאפייני האחריות התאגידית שלהן. בשנת 2005 השיקה מעלה את "מדד מעלה" בשיתוף עם הבורסה לניירות ערך בתל-אביב ואת "הקוד לניהול חברתי בעסקים".

נשמח לעמוד לרשותכם
03-6482579
info@maala.org.il
www.maala.org.il

על חטיבת הייעוץ של קסלמן וקסלמן PwC

PwC Advisory חטיבת הייעוץ של קסלמן וקסלמן, PricewaterhouseCoopers מציעה פתרונות חדשניים להשגת תועלת עסקית ולמתן ערך מוסף ללקוחותינו. השילוב בין ידע ומומחיות לצד הקשר הרב ממדי עם PwC העולמית, מסייעים לנו לחזות, ליצור ולנהל שינויים, ולהציב את לקוחותינו בקדמת הבמה העסקית. חטיבת הייעוץ של קסלמן, המונה כ 150 יועצים, מעניקה ייעוץ וליווי במגוון תחומים ובהם: ממשל תאגידי ואחריות תאגידית, שירותי ביקורת פנים וסרביינס אוקסלי (SOX), ניהול סיכונים, פיננסים, הערכות שווי, ליווי חברות בתהליכי מיזוגים ורכישות ועוד.

מחלקת ממשל תאגידי ואחריות תאגידית

- סקירת איכות הממשל התאגידי בהשוואה לסטנדרטים ולפרקטיקות בישראל ובעולם.
- בניית תוכניות תגמול משולבות לבכירים.
- פיתוח קוד אתי והטמעת תוכנית אתיקה.
- מדידה, דיווח ובקרה של הביצועים החברתיים-סביבתיים בנושאים הקשורים בסביבת העבודה ויחסי עבודה, איכות הסביבה, צרכנים, לקוחות, ספקים והקהילה בה פועלים.
- פיתוח תשתיות לניהול האחריות החברתית-סביבתית של תאגיד.
- דיווח חברתי-סביבתי לציבור הרחב.

נשמח לעמוד לרשותכם
הילי קריזלר, רו"ח, ראש מחלקת ממשל תאגידי ואחריות תאגידית
03-7954808
heelee.kriesler@il.pwc.com

